

Коваль П. С., студентка
Лещенко Г. А., к. філол. н., доцент
Національний університет «Запорізька політехніка»

СПЕЦИФІКА АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Аудіовізуальний переклад – це переклад мультимедійного тексту іншою мовою. Основними способами побудови змісту аудіовізуального тексту є мова, малюнок, музика, колір і перспектива, а основними формами аудіовізуального перекладу – субтитрування і дублювання. Процес субтитрування складається зі створення фрагментів написаного тексту (субтитрів), які накладаються на кадри. Оскільки процес переходить з аудіо- на письмові носії, субтитрування визначається як «інтермодальна» форма перекладу [1, с. 107].

Багато лінгвістів визначають читання закадрового дикторського тексту як розширений дубляж. В основі цього методу лежить короткий переказ оригінальної мови в повній відповідності зі сценарієм і повністю синхронізований, щоб уникнути порушень візуальної структури фільму або телепрограми [2, с. 75]. Такий метод перекладу був використаний у документальному фільмі «Зима у вогні: Боротьба

України за свободу». Дубляж цього фільму проходив декілька технічних етапів. Спочатку текст перекладають, потім формують з нього монтажний лист. У ньому прописані хронометраж та всі репліки. Важливо, щоб текст для озвучення збігався за хронометражем з оригінальним, інакше звукова доріжка відставатиме від відеоряду. Після перекладу текст редагують. У професійних та великих студіях цим займається укладальник. Він відповідає за те, щоб озвучка перекладу відповідала зображенню на екрані. Завдяки дубляжу, під час перегляду цього фільму складається враження, що говорять актори, які грають ролі.

Повною протилежністю цьому способу аудіовізуального перекладу є вільний коментар, коли голоси коментаторів або ведучих накладаються на оригінальний звук. Така форма зазвичай використовується при перекладі важливих трансляцій спонтанного характеру – наприклад, на кінофестивалях, де обмеження часу і бюджету не дозволяють використовувати більш складні форми передачі усних або письмових повідомлень. У таких випадках перекладач може перекласти фільм, навіть не ознайомившись попередньо зі сценарієм, озвучуючи весь акторський склад самостійно [1, с 110].

Важливим елементом є дотримання міміки та артикуляції. Цей пункт відрізняє переклад фільмів для дубляжу від звичайного перекладу тексту. Адже репліки мовою перекладу повинні не просто в повному обсязі передавати зміст фраз, але ще і відповідати міміці героїв [1, с. 108].

Отже, аудіовізуальний переклад може здійснюватися кількома способами: дубляж, напів-дубляж, субтитрування, начитка закадрового тексту, вільний коментар та сурдопереклад. Оскільки форма мовних особливостей бере безпосередню участь у передачі їх сенсу, підтримуємо думку І. Струк та А. Сітко про те, що перекладач повинен насамперед прагнути до еквівалентності перекладу [3], а далі, виходячи з принципу адекватності, тобто смислового добору сегментів вихідної мови, прагнути до творчого та креативного пошуку вдалих прийомів і способів їх перекладу.

Література

1. Бахов І. С. Субтитрування в перекладі як інструмент формування професійної ідентичності перекладачів в умовах глобалізації // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2019. Сер.: Філологія. 2019. Том 1. С. 110–127.
2. Куца О. Особливості викладання аудіовізуального перекладу у вищій школі // Науковий вісник Чернівецького університету: Германська філологія. 2015. Вип. 740–741. С. 106–112.
3. Сітко А. В., Струк І. В. Адекватність і еквівалентність у перекладі мовних особливостей // Sciences of Europe. Praha, 2016. Vol 1 (10). С. 122–126